

พลวัตบุปปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาวัฒนธรรมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตย
ของนักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดหนองบัวลำภูในยุคดิจิทัล

Dynamics and Antecedent Factors Influencing the Development of Political
Culture in a Democratic System of Local Politicians in Nong Bua Lamphu
Province During the Digital Age

พิชัย เขียนจุ่ม^{1*}, พิชัยรัฐ หมั่นต้ว²

Pichai Kienjoom^{1*}, Pichairath Meunduang²

¹⁻²คณะรัฐศาสตร์ วิทยาลัยพิชญบัณฑิต; Faculty of Political Science, Pitchayabundit College, Thailand.

*Corresponding Author; e-mail : nuspong.ggg@gmail.com

DOI : 10.65205/jlgisrru.2026.e300434

Received : April 4, 2026; Revised : April 13, 2026; Accepted : June 12, 2026

บทคัดย่อ (Abstract)

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) การรับรู้ข่าวสารผ่านสื่อสังคมออนไลน์ในระบบประชาธิปไตย 2) การมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตย 3) หลักธรรมาภิบาลในระบบประชาธิปไตย 4) วัฒนธรรมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตย 5) ปัจจัยที่ส่งผลต่อวัฒนธรรมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตย และ 6) ปัญหาอุปสรรคและแนวทางพัฒนาวัฒนธรรมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตย กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือนักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดหนองบัวลำภู จำนวน 269 คน ด้วยการใช้สูตรของ Yamane และผู้ให้ข้อมูลสำคัญ โดยผู้วิจัยได้กำหนดคัดเลือกแบบเจาะจง จำนวน 16 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมเป็นแบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ คือ จำนวน ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์ข้อมูลทดสอบสมมติฐาน โดยใช้การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบเป็นขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis)

ผลการวิจัยพบว่า

1. การรับรู้ข่าวสารผ่านสื่อสังคมออนไลน์ในระบบประชาธิปไตยของนักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดหนองบัวลำภูในยุคดิจิทัล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก
2. การมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตยของนักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดหนองบัวลำภูในยุคดิจิทัล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

Citation : Kienjoom, P., & Meunduang, P. (2026). Dynamics and Antecedent Factors Influencing the Development of

Political Culture in a Democratic System of Local Politicians in Nong Bua Lamphu Province During the Digital Age. *Journal of Local Governance and Innovation*, 10(2), e300434.

<https://doi.org/10.65205/jlgisrru.2026.e300434>

3. หลักธรรมาภิบาลในระบอบประชาธิปไตยของนักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดหนองบัวลำภูในยุคดิจิทัล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

4. วัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของนักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดหนองบัวลำภูในยุคดิจิทัล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

5. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของนักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดหนองบัวลำภูในยุคดิจิทัล พบว่า มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 จำนวน 2 ตัว ตามลำดับ คือ ด้านการรับรู้ข่าวสารผ่านสื่อสังคมออนไลน์ ด้านหลักธรรมาภิบาล แสดงให้เห็นว่าตัวแปรพยากรณ์ที่ดีและเหมาะสมที่สุดที่จะทำให้ปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของนักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดหนองบัวลำภูในยุคดิจิทัล ได้นั้นจะต้องประกอบด้วยตัวแปรพยากรณ์ทั้ง 2 ตัว โดยมีค่าอำนาจการพยากรณ์ร้อยละ 54.50

6. ผลการวิเคราะห์ปัญหาอุปสรรคและแนวทางพัฒนาวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของนักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดหนองบัวลำภูในยุคดิจิทัล พบว่า วัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของนักการเมืองท้องถิ่นจังหวัดหนองบัวลำภูในยุคดิจิทัลมีแนวโน้มเปิดกว้างและโปร่งใสมากขึ้น โดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลส่งเสริมการสื่อสารและการมีส่วนร่วมของประชาชน แต่ยังมีปัญหาความเข้าใจประชาธิปไตยที่ไม่ลึกซึ้ง ระบบอุปถัมภ์ การใช้สื่อเพื่อความนิยม ข้อมูลเท็จ และความเหลื่อมล้ำด้านเทคโนโลยี ดังนั้นควรพัฒนาความรู้และจริยธรรมของนักการเมือง ลดการรวมศูนย์อำนาจ ขยายการมีส่วนร่วมของประชาชน และใช้เทคโนโลยีอย่างโปร่งใสเพื่อเสริมสร้างประชาธิปไตยท้องถิ่นให้เข้มแข็งและยั่งยืน

คำสำคัญ (Keywords) : พลวัตบุปัจจัย, การพัฒนา, วัฒนธรรมทางการเมือง, ระบอบประชาธิปไตย

Abstract

This research aimed to examine: 1) the perception of information through social media in a democratic system; 2) political participation in a democratic system; 3) the principles of good governance in a democratic system; 4) political culture in a democratic system; 5) factors affecting political culture in a democratic system; and 6) problems, obstacles, and guidelines for the development of political culture in a democratic system. The sample group consisted of 269 local politicians in Nong Bua Lamphu Province, selected using Yamane's formula. In addition, 16 key informants were purposively selected. The research instruments used for data collection were questionnaires and structured interviews. The statistical methods employed for data analysis included frequency, percentage, mean, and standard deviation. Hypothesis testing was conducted using stepwise multiple regression analysis.

The research findings indicated that

Citation : พิชัย เขียนจุม, และ พิชัยรัฐ หมั่นดวง. (2569). พลวัตบุปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย

ของนักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดหนองบัวลำภูในยุคดิจิทัล. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น, 10(2), e300434. <https://doi.org/10.65205/jlgisrru.2026.e300434>

1. The overall level of perception of information through social media in a democratic system among local politicians in Nong Bua Lamphu Province in the digital era was found to be high.

2. The overall level of political participation in a democratic system among local politicians in Nong Bua Lamphu Province in the digital era was found to be high.

3. The overall level of adherence to the principles of good governance in a democratic system among local politicians in Nong Bua Lamphu Province in the digital era was found to be high.

4. The overall level of political culture in a democratic system among local politicians in Nong Bua Lamphu Province in the digital era was found to be high.

5. The factors affecting the development of democratic political culture among local politicians in Nong Bua Lamphu during the digital era were found to have statistically significant relationships at the 0.01 level in two aspects: information perception through social media and good governance principles. These findings indicate that both variables are the most suitable and effective predictors influencing the development of democratic political culture among local politicians in Nong Bua Lamphu Province in the digital era, with a predictive power of 54.50 percent.

6. The results of the analysis of problems, obstacles, and guidelines for the development of political culture in a democratic system among local politicians in Nong Bua Lamphu Province in the digital era indicated that political culture in a democratic system has tended to become more open and transparent through the use of digital technologies to enhance communication and public participation. However, several challenges remain, including a limited and superficial understanding of democracy, patron–client systems, the use of media for popularity-seeking purposes, the spread of misinformation, and digital inequality. Therefore, it is recommended that the knowledge and ethical standards of local politicians be strengthened, power centralization be reduced, public participation be expanded, and digital technologies be utilized transparently in order to promote a strong and sustainable local democracy.

Keywords : Dynamics of antecedent factors, Development, Political culture, Democratic system

Citation : Kienjoom, P., & Meunduang, P. (2026). Dynamics and Antecedent Factors Influencing the Development of

Political Culture in a Democratic System of Local Politicians in Nong Bua Lamphu Province During the Digital Age. *Journal of Local Governance and Innovation*, 10(2), e300434.

<https://doi.org/10.65205/jlgisrru.2026.e300434>

บทนำ (Introduction)

พลวัตของการเมืองไทยขึ้นอยู่กับส่วนประกอบของสังคมและการเมืองไทย 4 ส่วน ได้แก่ สถาบันพระมหากษัตริย์ ข้าราชการทหารและพลเรือน ชนชั้นกลางในกรุงเทพฯ และเมืองใหญ่ ซึ่งสามารถต่อรองได้ในระบบเศรษฐกิจแบบตลาด และประชาชนส่วนใหญ่ในชนบท ซึ่งเข้าถึงทรัพยากรได้ยากและไม่มีอำนาจต่อรองในระบบเศรษฐกิจ ความสัมพันธ์เชิงอำนาจของทั้ง 4 ส่วนนี้เองที่ก่อให้เกิดพลวัตทางการเมืองและสังคม ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน รวมทั้งก่อให้เกิดและล้มล้างรัฐบาลในระบอบประชาธิปไตย หากไม่เข้าใจความสัมพันธ์เชิงอำนาจดังกล่าว ก็ไม่สามารถเข้าใจ “พลวัต” ของการเมืองไทยได้ สถาบันพระมหากษัตริย์พระมหากษัตริย์ไทยทรงเป็นเสาเอกแห่งการเมืองการปกครองไทยมาอย่างยาวนานนับพันปี นักประวัติศาสตร์ทั้งไทยและต่างประเทศเห็นพ้องกันว่า การปกครองของไทยในอดีตเป็นสมบูรณาญาสิทธิราชย์เพียงในนาม เนื่องจากมีพระมหากษัตริย์เพียงไม่กี่พระองค์ที่ทรงมีพระราชอำนาจสูงสุดอย่างแท้จริง ส่วนใหญ่พระราชอำนาจนั้นถูก “ตรวจสอบ” “แข่งขัน” และ “แย้งชิง” โดยขุนนาง ซึ่งตามกฎหมายเป็นเพียง “ข้าทูลละอองธุลีพระบาท” แต่ในความเป็นจริงกลับสามารถสะสมความมั่งคั่งและกำลังคน จนนำไปสู่การแย่งชิงราชสมบัติมาหลายครั้งตลอดประวัติศาสตร์อันยาวนานดังที่พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 5 เคยทรงพระราชนิพนธ์ไว้ว่า ขุนนางเมืองสยามตั้งพระเจ้าแผ่นดินมาแล้วมากต่อมาก แม้กระทั่งการเปลี่ยนแปลงการปกครองเป็นระบอบพระมหากษัตริย์ภายใต้รัฐธรรมนูญในปี พ.ศ. 2475 (ค.ศ. 1932) ก็มีผู้วิเคราะห์ว่าเป็นการ “ผลัดเปลี่ยนพระราชอำนาจ” จากพระมหากษัตริย์ไปสู่ข้าราชการทหารและพลเรือน ซึ่งส่วนใหญ่ได้รับพระราชทานทุนไปศึกษาต่อต่างประเทศ ผู้ที่ศึกษาประวัติศาสตร์การเมืองไทยในระบอบประชาธิปไตยต่างทราบดีว่า ในช่วงปี พ.ศ. 2475–2500 (ค.ศ. 1932–1957) ซึ่งครอบคลุมรัชกาลที่ 7 รัชกาลที่ 8 และต้นรัชกาลที่ 9 รัฐบาลทั้งฝ่ายทหารและพลเรือน ซึ่งมีผู้นำเป็นกลุ่มที่เปลี่ยนแปลงการปกครองเมื่อปี 2475 ได้ปฏิบัติในลักษณะที่สะท้อนให้เห็นว่าพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขของประเทศในเชิงสัญลักษณ์ ความเปลี่ยนแปลงครั้งสำคัญที่ทำให้สถาบันพระมหากษัตริย์กลับมาเป็นเสาหลักของการปกครองไทย (บวรศักดิ์ อุวรรณโณ, 2554)

วัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยที่สมบูรณ์แท้จริงไม่สามารถเกิดขึ้นได้ในทันที แต่ต้องอาศัยการพัฒนา การศึกษา อบรม หรือการบ่มเพาะประชาชนในระบอบประชาธิปไตย จนวัฒนธรรมทางการเมืองสอดคล้องกับวิถีชีวิตของประชาชน ประชาชนต้องมีจิตสำนึกในการปกครองระบอบประชาธิปไตย และมีความศรัทธาในระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตย เมื่อประชาชนเกิดความศรัทธาแล้ว ย่อมนำไปสู่ความเชื่อมั่น และหากมีเหตุการณ์ใดที่กระทบต่อระบอบประชาธิปไตย ประชาชนต้องออกมาปกป้องระบบการเมืองที่ควรรักษาไว้ นั่นคือระบอบประชาธิปไตย ซึ่งเป็นระบบการปกครองที่ก่อให้เกิดความเสียหายน้อยที่สุด หลักสิทธิเสรีภาพถือเป็นหลักการพื้นฐานที่สำคัญของระบบเสรีประชาธิปไตย เป็นการรับรองสิทธิของเสรีชนหรือประชาชนทั่วไป เช่น สิทธิในการแสดงความคิดเห็น สิทธิในการชุมนุม สิทธิในการเลือกถิ่นที่อยู่อาศัย สิทธิในการเลือกประกอบอาชีพ สิทธิในการได้รับการศึกษา และสิทธิในการรับรู้ข่าวสาร เป็นต้น

Citation : พิชัย เขียนจุม, และ พิชัยรัฐ หมั่นดวง. (2569). พลวัตบุพปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย

ของนักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดหนองบัวลำภูในยุคดิจิทัล. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น, 10(2), e300434. <https://doi.org/10.65205/jlgisrru.2026.e300434>

ดังนั้น การทำให้ระบอบประชาธิปไตยเป็นของประชาชนอย่างแท้จริง มิได้ขึ้นอยู่กับรัฐธรรมนูญ การเลือกตั้ง หรือระบบรัฐสภาเท่านั้น หากแต่อยู่ที่การเสริมสร้างให้ประชาชนมีความรู้ ความเข้าใจ มีความตระหนัก และเห็นคุณค่าของระบอบประชาธิปไตย จนเกิดความเชื่อมั่นและศรัทธา และยึดถือปฏิบัติเป็นวิถีคิดและวิถีชีวิตแบบประชาธิปไตย ซึ่งเรียกว่า ประชาชนมีวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตย อันเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นต้องปลูกฝังในสังคมไทย (อานันท์ ปันยารชุน, 2551)

ในบริบทของจังหวัดหนองบัวลำภู ซึ่งมีโครงสร้างสังคมแบบชนบท วัฒนธรรมชุมชนเข้มแข็ง และความสัมพันธ์ทางสังคมที่อิงกับเครือญาติอย่างลึกซึ้ง ลักษณะเช่นนี้ทำให้เกิด “วัฒนธรรมทางการเมืองแบบท้องถิ่นนิยม” ที่สะท้อนความสัมพันธ์ระหว่างประชาชนกับผู้นำในรูปแบบเฉพาะตัว เช่น ความผูกพันส่วนบุคคล การแลกเปลี่ยนเชิงอุปถัมภ์ การยึดโยงทางความสัมพันธ์มากกว่านโยบายสาธารณะ ซึ่งสอดคล้องกับงานของอานันท์ ปันยารชุน (2559) ที่ชี้ให้เห็นว่าความสัมพันธ์ในสังคมอีสานมีบทบาทมากต่อพฤติกรรมทางการเมืองในระดับชุมชน การเมืองท้องถิ่นของหนองบัวลำภูจึงเป็นภาพสะท้อนวัฒนธรรมทางการเมืองที่ผสมผสานทั้งความเป็นดั้งเดิมและความคาดหวังใหม่ที่กำลังเกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีและเศรษฐกิจ การเข้าสู่ยุคดิจิทัลนับเป็นจุดเปลี่ยนสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อเกือบทุกด้านของชีวิตมนุษย์ รวมถึงระบบการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดหนองบัวลำภูด้วย เทคโนโลยีดิจิทัลได้สร้างช่องทางการสื่อสารใหม่ สร้างพื้นที่สาธารณะในโลกออนไลน์ และทำให้ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลอย่างรวดเร็วและหลากหลายมากขึ้น Castells (2010) อธิบายว่า โลกดิจิทัลได้ก่อให้เกิด “สังคมเครือข่าย” ซึ่งทำให้โครงสร้างอำนาจทางการเมืองเปลี่ยนแปลง เพราะข้อมูลกลายเป็นทรัพยากรสำคัญที่ประชาชนเข้าถึงได้โดยไม่ต้องผ่านผู้นำหรือกลไกทางราชการแบบเดิม ปรากฏการณ์นี้ทำให้ความสัมพันธ์เชิงอุปถัมภ์ลดอิทธิพลลง ขณะเดียวกัน นักการเมืองท้องถิ่นต้องเผชิญแรงกดดันจากประชาชนที่มีความรู้เพิ่มขึ้นและมีความคาดหวังต่อความโปร่งใสสูงขึ้นกว่าเดิม

การเลือกตั้งท้องถิ่นหลังปี 2564 ซึ่งเป็นครั้งแรกหลังจากเว้นว่างมานานกว่าแปดปี สะท้อนให้เห็นถึงความเปลี่ยนแปลงที่ชัดเจนในพฤติกรรมของนักการเมืองท้องถิ่น หลายคนเริ่มใช้สื่อสังคมออนไลน์ในการหาเสียง การประชาสัมพันธ์ผลงาน และการสื่อสารกับประชาชน โดยเฉพาะในจังหวัดหนองบัวลำภูซึ่งแม้จะเป็นจังหวัดชนบท แต่ประชาชนกลับมีการใช้งาน Facebook และสื่อออนไลน์อื่น ๆ ในระดับสูงมาก จนกลายเป็นเครื่องมือหลักในการติดตามข่าวสารและตรวจสอบการทำงานของผู้นำท้องถิ่น ข้อมูลจากสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง (2565) พบว่า ผู้สมัครจำนวนมากปรับตัวเข้าสู่การใช้สื่อออนไลน์ ซึ่งสะท้อนว่าโลกดิจิทัลได้กลายเป็นส่วนสำคัญของวัฒนธรรมการเมืองท้องถิ่นไปแล้ว อย่างไรก็ตาม แม้อิทธิพลจะเปิดพื้นที่ใหม่ในการสื่อสาร แต่โครงสร้างเดิมของวัฒนธรรมทางการเมืองในพื้นที่ยังคงมีอิทธิพลอยู่ เช่น ความสัมพันธ์เชิงเครือญาติ ระบบอุปถัมภ์ และวัฒนธรรมการเมืองแบบผู้ใหญ่ในบ้านเมือง ซึ่งธีรยุทธ บุญมี (2555) อธิบายว่า เป็นลักษณะสำคัญของสังคมไทยที่ทำให้การเมืองมีความเป็นลำดับชั้นสูง ในจังหวัดหนองบัวลำภู

Citation : Kienjoom, P., & Meunduang, P. (2026). Dynamics and Antecedent Factors Influencing the Development of

Political Culture in a Democratic System of Local Politicians in Nong Bua Lamphu Province During the Digital Age. *Journal of Local Governance and Innovation*, 10(2), e300434.

<https://doi.org/10.65205/jlgisrru.2026.e300434>

ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ใหญ่บ้าน ผู้นำชุมชน และนักการเมืองท้องถิ่นยังคงเป็นช่องทางสำคัญในการสร้างฐานความชอบธรรมทางการเมือง และเป็นปัจจัยที่ยังคงกำหนดพฤติกรรมการเลือกตั้งของประชาชนจำนวนมาก แม้โลกออนไลน์จะเริ่มเข้ามามีบทบาท แต่การเมืองเชิงโครงสร้างแบบเก่าก็ยังมีได้หมดไป

การผสมผสานระหว่างปัจจัยดั้งเดิมกับโลกดิจิทัล ทำให้เกิดวัฒนธรรมการเมืองรูปแบบใหม่ที่ซับซ้อน นักการเมืองท้องถิ่นต้องปรับตัวต่อแรงกดดัน การตรวจสอบออนไลน์ และการแข่งขันที่สูงขึ้น ขณะที่ประชาชนมีความคาดหวัง โปร่งใส และกล้าตรวจสอบอำนาจมากขึ้น วัฒนธรรมการเมืองในพื้นที่จึงถูกกำหนดจากหลายปัจจัยร่วมกัน ทั้งส่วนบุคคล สังคม เศรษฐกิจ และสื่อดิจิทัล ส่งผลให้รูปแบบการเมืองแตกต่างกันไปในแต่ละพื้นที่ อย่างไรก็ตาม ยังขาดงานวิจัยเชิงลึกในบริบทหนองบัวลำภู ทำให้จำเป็นต้องศึกษาเพื่อเข้าใจการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาประชาธิปไตยท้องถิ่นในยุคดิจิทัล ดังนั้น งานวิจัยเรื่องนี้จึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง ทั้งในเชิงวิชาการและเชิงปฏิบัติ เพราะจะช่วยเติมเต็มช่องว่างความรู้เกี่ยวกับการเมืองท้องถิ่นของจังหวัดหนองบัวลำภู ช่วยให้เข้าใจพลวัตของวัฒนธรรมทางการเมืองในยุคดิจิทัล และช่วยให้หน่วยงานในพื้นที่สามารถปรับปรุงนโยบายการเมืองท้องถิ่นได้อย่างสอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงของสังคมยุคใหม่ ขณะเดียวกัน ผลการวิจัยยังสามารถเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาความโปร่งใส การส่งเสริมการมีส่วนร่วม และการเสริมสร้างประชาธิปไตยระดับฐานรากให้เข้มแข็งยิ่งขึ้น ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญของประชาธิปไตยไทยในระยะยาว

วัตถุประสงค์การวิจัย (Research Objectives)

1. เพื่อศึกษาระดับการรับรู้ข่าวสารผ่านสื่อสังคมออนไลน์ในระบอบประชาธิปไตยของนักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดหนองบัวลำภูในยุคดิจิทัล
2. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของนักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดหนองบัวลำภูในยุคดิจิทัล
3. เพื่อศึกษาหลักธรรมาภิบาลในระบอบประชาธิปไตยของนักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดหนองบัวลำภูในยุคดิจิทัล
4. เพื่อศึกษาวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของนักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดหนองบัวลำภูในยุคดิจิทัล
5. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของนักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดหนองบัวลำภูในยุคดิจิทัล
6. เพื่อศึกษาปัญหาอุปสรรคและแนวทางพัฒนาวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของนักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดหนองบัวลำภูในยุคดิจิทัล

Citation : พิชัย เขียนจุม, และ พิชัยรัฐ หมั่นดวง. (2569). พลวัตบุปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย

ของนักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดหนองบัวลำภูในยุคดิจิทัล. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น, 10(2), e300434. <https://doi.org/10.65205/jlgisrru.2026.e300434>

การทบทวนวรรณกรรม (Literature Review)

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

1. แนวคิดเกี่ยวกับวัฒนธรรมทางการเมือง

Lucien W. Pye (1966) นักวิชาการรัฐศาสตร์ได้ให้คำนิยามของวัฒนธรรมทางการเมืองว่า ทศนคติ ความเชื่อ ความรู้สึกเกี่ยวกับกระบวนการทางการเมือง ถือเป็นสิ่งที่กำหนดพฤติกรรมของบุคคลในระบบการเมืองโดยครอบคลุมทั้งอุดมการณ์ทางการเมืองและปทัสถานในทางปฏิบัติของบุคคลในระบอบการเมืองนั้น วัฒนธรรมทางการเมืองจึงเป็นรูปแบบรวมของมิติทางด้านจิตวิทยา และด้านความรู้สึกนึกคิดของการเมือง แนวคิดดังกล่าวก็ครอบคลุมไปถึงประเด็นของแนวคิดทางการเมือง คือ อุดมการณ์ทางการเมือง ความชอบธรรมในการปกครอง อำนาจอธิปไตย ความเป็นชาติการปกครองโดยยึดหลักกฎหมาย และมติมหาชน

2. แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง

การมีส่วนร่วมของประชาชน (Participation) ในมิติการปฏิบัติการมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นสิ่งที่ตรงข้ามกับการรวมศูนย์อำนาจ (Centralization) และการลดบทบาทประชาชนให้เป็นเพียงผู้ถูกกำหนด ในทางปฏิบัติสามารถแบ่งออกเป็น 3 มิติหลัก (Bugnicourt, 1982) 1. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (Decision-making Participation) ประชาชนมีสิทธิและบทบาทในการกำหนดว่าจะทำอะไรหรือไม่ทำอะไร มีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทาง นโยบาย หรือวิธีการดำเนินงาน 2. การมีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนา (Process Participation) ประชาชนเข้าร่วมใน การดำเนินงานตามโครงการหรือแผนงานที่วางไว้ มีบทบาทในกิจกรรมต่าง ๆ ตั้งแต่เริ่มต้นจนถึงการปฏิบัติจริง 3. การแบ่งสรรผลประโยชน์ (Benefit-sharing Participation) ประชาชนมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากโครงการหรือการพัฒนา ทำให้เกิดความยุติธรรมและความเท่าเทียมในสังคม

3. แนวคิดเกี่ยวกับการปกครองในระบอบประชาธิปไตย

ประชาธิปไตยเป็นระบอบการปกครองที่ได้รับการยอมรับอย่างแพร่หลายที่สุดในโลกสมัยใหม่ ไม่ว่าจะเป็นในด้านการเมือง เศรษฐกิจ หรือสังคม ระบอบประชาธิปไตยสะท้อนถึงค่านิยมสำคัญของมนุษย์ ได้แก่ เสรีภาพ ความเสมอภาค และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ แม้ว่าประเทศต่าง ๆ จะมีภูมิหลัง วัฒนธรรม และระบบเศรษฐกิจแตกต่างกัน แต่แนวคิดประชาธิปไตยยังคงเป็นหลักการพื้นฐานของการจัดระเบียบอำนาจทางการเมือง (Dahl, 1989; Locke, 1689) ความหลากหลายของสังคมมนุษย์ทำให้เกิดการพัฒนาทฤษฎีประชาธิปไตยหลายรูปแบบ ตามบริบทและความเชื่อทางการเมืองของนักคิดแต่ละยุค บทความนี้มุ่งนำเสนอแนวคิดและทฤษฎีสำคัญเกี่ยวกับการปกครองในระบอบประชาธิปไตย พร้อมวิเคราะห์สาระสำคัญของแต่ละทฤษฎีเพื่อทำความเข้าใจความซับซ้อนของระบอบนี้อย่างรอบด้าน

Citation : Kienjoom, P., & Meunduang, P. (2026). Dynamics and Antecedent Factors Influencing the Development of

Political Culture in a Democratic System of Local Politicians in Nong Bua Lamphu Province During the Digital Age. *Journal of Local Governance and Innovation*, 10(2), e300434.

<https://doi.org/10.65205/jlgisrru.2026.e300434>

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ธรรมรัตน์ โรมแพน (2567) พบว่าวัฒนธรรมทางการเมืองในการเลือกตั้งท้องถิ่นมีความซับซ้อนและเปลี่ยนแปลงตามบริบทสังคม เศรษฐกิจ และประวัติศาสตร์ โดยมีองค์ประกอบสำคัญ ได้แก่ ความสัมพันธ์ในชุมชน บทบาทผู้นำท้องถิ่น การรักษาประเพณี การรับรู้ข่าวสาร และการมีส่วนร่วมของประชาชน พร้อมเสนอแนวทางส่งเสริม เช่น การศึกษาทางการเมือง ความโปร่งใส การสนับสนุนเครือข่ายชุมชน และการมีส่วนร่วมของเยาวชน

อัญชลี อ่อนศรีทอง และพิชญ์ พงษ์สวัสดิ์ (2568) พบว่าพฤติกรรมทางการเมืองของประชาชนมีการเปลี่ยนแปลงเป็นช่วงเวลา จากการยึดโยงกับพรรคการเมือง สู่การให้ความสำคัญกับตัวผู้นำและปัจจัยด้านเศรษฐกิจหรือปากท้องควบคู่กัน โดยเครือข่ายทางการเมืองในพื้นที่ยังคงมีบทบาทสำคัญ

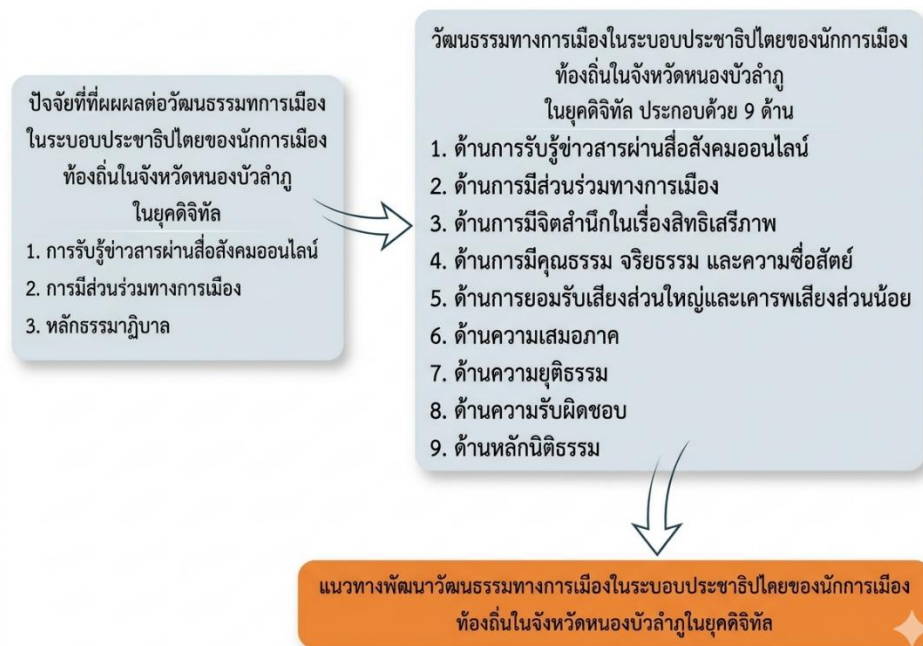
ธีรภัทร ปราสาท และกฤษฎา มุฮัมหมัด (2568) พบว่าพฤติกรรมการทำงานและสภาพแวดล้อมในการทำงานมีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการทำงาน โดยมี “ความผูกพันต่อองค์กร” เป็นตัวแปรสำคัญที่เชื่อมโยง และสามารถอธิบายผลลัพธ์ได้ในระดับสูง

ฉันทนา โพธาราม และคณะ (2568) พบว่าการบูรณาการหลักพุทธธรรมช่วยส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย โดยทำให้ประชาชนเคารพเหตุผล ลดความขัดแย้ง มีความรับผิดชอบต่อส่วนรวม และเพิ่มการมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างมีนัยสำคัญ

Brett L. M. Levy และ Thomas Akiva (2019) พบว่าปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของเยาวชน ได้แก่ ความสนใจทางการเมือง และความเชื่อมั่นในความสามารถของตนเอง ซึ่งสามารถทำนายแนวโน้มการมีส่วนร่วมในอนาคตได้

Muhammad Saud et al. (2020) พบว่าเยาวชนมีบทบาทเพิ่มขึ้นในการมีส่วนร่วมทางการเมืองและกิจกรรมประชาธิปไตย โดยมีแรงจูงใจ การมีส่วนร่วมในชุมชน และความรับผิดชอบต่อสังคม เป็นปัจจัยสำคัญในการขับเคลื่อนการมีส่วนร่วมดังกล่าว

กรอบแนวคิดการวิจัย (Conceptual Framework)

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

รูปแบบการวิจัย

การวิจัยเรื่อง พลวัตบุพปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาวัฒนธรรมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตยของนักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดหนองบัวลำภูในยุคดิจิทัล ผู้วิจัยใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Methods Research) ระหว่างวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ และวิธีวิจัยเชิงปริมาณ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษารวบรวมแนวคิดทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับพลวัตบุพปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาวัฒนธรรมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตยของนักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดหนองบัวลำภูในยุคดิจิทัล จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาสร้างเครื่องมือแบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ และทำการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดหนองบัวลำภู จำนวน 813 คน (ที่ทำการปกครองอำเภอเมืองหนองบัวลำภู, 2568)

Citation : Kienjoom, P., & Meunduang, P. (2026). Dynamics and Antecedent Factors Influencing the Development of

Political Culture in a Democratic System of Local Politicians in Nong Bua Lamphu Province During the Digital Age. *Journal of Local Governance and Innovation*, 10(2), e300434.

<https://doi.org/10.65205/jlgisrru.2026.e300434>

กลุ่มตัวอย่าง คือ นักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดหนองบัวลำภู ซึ่งทราบจำนวนประชากรที่แท้จริง (Actual population) โดยคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างแบบทราบค่าประชากรจากสูตรของ Taro Yamane (Yamane, 1967) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 หรือระดับค่าความเชื่อมั่น 95% และค่าความคลาดเคลื่อน 0.05 ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง (n) เท่ากับ 269 ตัวอย่าง

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key informants)

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key informants) ผู้ให้ข้อมูลหลักด้านการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview) คือ ผู้เชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้งของจังหวัดหนองบัวลำภู และนักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดหนองบัวลำภู โดยผู้วิจัยได้กำหนดคัดเลือกแบบเจาะจง จำนวน 16 คน ได้แก่ กลุ่มตัวแทนพรรคการเมือง จำนวน 4 คน กลุ่มสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จำนวน 3 คน กลุ่มตัวแทนจากคณะกรรมการการเลือกตั้ง จำนวน 2 คน ตัวแทนนักการเมืองท้องถิ่น จำนวน 4 คน และ ตัวแทนประชาชนในพื้นที่ จำนวน 3 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วยแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ เพื่อศึกษาประเด็นที่เกี่ยวข้องกับนักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดหนองบัวลำภูในยุคดิจิทัล โดยแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 5 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบ เช่น เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ และประสบการณ์ทำงาน ตอนที่ 2 การรับรู้ข่าวสารผ่านสื่อสังคมออนไลน์ ซึ่งครอบคลุม 4 ด้าน ตอนที่ 3 การมีส่วนร่วมทางการเมือง แบ่งเป็น 4 ด้าน ตอนที่ 4 หลักธรรมาภิบาล ประกอบด้วย 6 ด้าน และตอนที่ 5 วัฒนธรรมทางการเมือง ครอบคลุม 9 ด้าน ทั้งนี้ แบบสอบถามใช้มาตราส่วนแบบลิเคิร์ต 5 ระดับ ตั้งแต่มากที่สุดถึงน้อยที่สุดในการวัดความคิดเห็น นอกจากนี้ ยังใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างเพื่อเก็บข้อมูลเชิงลึก โดยแบ่งออกเป็น 4 ตอน ได้แก่ ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์ ประเด็นเกี่ยวกับวัฒนธรรมทางการเมือง ปัญหาและอุปสรรคที่พบ และแนวทางในการพัฒนาวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของนักการเมืองท้องถิ่นในยุคดิจิทัล ซึ่งช่วยให้ได้ข้อมูลที่ครอบคลุมทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพสำหรับการวิจัยครั้งนี้

การสร้างและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

การสร้างเครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วยการพัฒนาแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์อย่างเป็นระบบ โดยในส่วนของแบบสอบถาม ผู้วิจัยเริ่มจากการศึกษาค้นคว้าเอกสาร ตำราวิชาการ วารสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาใช้กำหนดกรอบแนวคิด นิยาม และโครงสร้างตัวแปร จากนั้นจึงนำข้อมูลที่ได้มาสร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการวิจัย และนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความถูกต้องก่อนปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ ต่อมาได้นำแบบสอบถามฉบับร่างส่งให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา โดยวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ซึ่งกำหนดเกณฑ์ยอมรับที่ค่า 0.50 ขึ้นไป หลังจากนั้นจึงนำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับกลุ่มที่ไม่ใช่ตัวอย่างจำนวน 30 คน เพื่อหาค่า

Citation : พิชัย เขียนจุม, และ พิชัยรัฐ หมั่นดวง. (2569). พลวัตบุปผิจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย

ของนักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดหนองบัวลำภูในยุคดิจิทัล. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น, 10(2), e300434. <https://doi.org/10.65205/jlgisrru.2026.e300434>

ความเชื่อมั่นด้วยสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค ซึ่งต้องมีค่าไม่น้อยกว่า 0.72 เมื่อผ่านเกณฑ์แล้วจึงนำผลมาปรับปรุงและจัดทำเป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์เพื่อใช้เก็บข้อมูลจริง

ในส่วน of แบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยดำเนินการโดยเริ่มจากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวมถึงหลักการสร้างแบบสัมภาษณ์ จากนั้นจึงสร้างแบบสัมภาษณ์ให้ครอบคลุมประเด็นปัญหาอุปสรรค และแนวทางการพัฒนาวัฒนธรรมทางการเมือง แล้วนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบและปรับปรุงแก้ไข ก่อนส่งให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่านตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาและวิเคราะห์ค่า IOC โดยใช้เกณฑ์ 0.50 ขึ้นไปเช่นเดียวกัน สุดท้ายจึงนำผลการวิเคราะห์มาปรับปรุงและจัดทำเป็นแบบสัมภาษณ์ฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปใช้กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้แบ่งออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่ แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ โดยในส่วน of แบบสอบถาม ผู้วิจัยได้ดำเนินการขอหนังสือจากคณะรัฐศาสตร์ วิทยาลัยพิษณุพนธ์ ถึงผู้บริหารจังหวัดหนองบัวลำภู เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลจากนักการเมืองท้องถิ่นในทั้ง 6 อำเภอ จากนั้นผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปแจกให้กลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง พร้อมชี้แจงวัตถุประสงค์และประโยชน์ของการวิจัย และเก็บรวบรวมแบบสอบถามกลับคืนภายในวันเดียวกัน หลังจากนั้นจึงนำแบบสอบถามมาตรวจสอบความสมบูรณ์ ความถูกต้อง และลงรหัสข้อมูลเพื่อเตรียมสำหรับการวิเคราะห์ต่อไป ในส่วน of แบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้ทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ไปยังผู้ให้ข้อมูลสำคัญเพื่อขอสัมภาษณ์ จากนั้นนัดหมายวัน เวลา และสถานที่ในการสัมภาษณ์ให้ชัดเจน และดำเนินการสัมภาษณ์ตามที่กำหนด โดยใช้วิธีการจดบันทึกและบันทึกเสียงประกอบการสัมภาษณ์ เมื่อได้ข้อมูลครบถ้วนแล้วจึงนำมารวบรวมและวิเคราะห์ด้วยเทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา เพื่อสรุปผลการวิจัยอย่างเป็นระบบ

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปและสถิติหลายประเภท ได้แก่
 - 1.1 ข้อมูลทั่วไป วิเคราะห์ด้วยค่าความถี่ ค่าเฉลี่ย และร้อยละ
 - 1.2 การรับรู้ข่าวสาร การมีส่วนร่วมทางการเมือง หลักธรรมาภิบาล และวัฒนธรรมทางการเมือง ใช้ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
 - 1.3 ความสัมพันธ์ของปัจจัยต่าง ๆ ใช้สหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson's Correlation) พร้อมเกณฑ์ระดับความสัมพันธ์
 - 1.4 ปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนา: ใช้การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression) โดยพิจารณาค่า b, Beta, R², ค่า F และค่าคงที่ พร้อมกำหนดนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05
2. การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ ดำเนินการโดย
 - 2.1 ถอดเสียงและบันทึกข้อมูล

Citation : Kienjoom, P., & Meunduang, P. (2026). Dynamics and Antecedent Factors Influencing the Development of

Political Culture in a Democratic System of Local Politicians in Nong Bua Lamphu Province During the Digital Age. *Journal of Local Governance and Innovation*, 10(2), e300434.

<https://doi.org/10.65205/jlgisrru.2026.e300434>

2.2 จัดหมวดหมู่ประเด็นตามวัตถุประสงค์วิจัย

2.4 วิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) โดยพิจารณาบริบท

2.5 สังเคราะห์และนำเสนอผลตามวัตถุประสงค์การวิจัย

ผลการวิจัย (Research Results)

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 69.14 อายุระหว่าง 41 – 50 ปี คิดเป็นร้อยละ 33.46 มีระดับการศึกษาปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 55.76 มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 20,001 – 40,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 40.89 และผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีประสบการณ์ทำงาน 16–20 ปี คิดเป็นร้อยละ 25.65

2. การรับรู้ข่าวสารผ่านสื่อสังคมออนไลน์ในระบอบประชาธิปไตยของนักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดหนองบัวลำภูในยุคดิจิทัล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.95$) และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการเลือกรับรู้และตีความหมาย ($\bar{X} = 4.09$) รองลงมา คือ ด้านการเลือกให้ความสนใจ ($\bar{X} = 4.08$) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านการเลือกจดจำ ($\bar{X} = 3.67$)

3. การมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของนักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดหนองบัวลำภูในยุคดิจิทัล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.98$) และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน ($\bar{X} = 4.22$) รองลงมา คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ($\bar{X} = 4.07$) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ($\bar{X} = 3.55$)

4. หลักธรรมาภิบาลในระบอบประชาธิปไตยของนักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดหนองบัวลำภูในยุคดิจิทัล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.01$) และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านหลักคุณธรรม ($\bar{X} = 4.18$) รองลงมา คือ ด้านหลักนิติธรรม ($\bar{X} = 4.12$) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านหลักความคุ้มค่า ($\bar{X} = 3.53$)

5. วัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของนักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดหนองบัวลำภูในยุคดิจิทัล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.80$) และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการต่อสู้เพื่อสิทธิของตนเองและการเคารพสิทธิของผู้อื่น ($\bar{X} = 4.31$) รองลงมา คือ ด้านความเสมอภาค ($\bar{X} = 4.16$) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านการศรัทธาในระบบการปกครองแบบประชาธิปไตย ($\bar{X} = 3.38$)

6. ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการพัฒนามาตรฐานวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของนักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดหนองบัวลำภูในยุคดิจิทัลกับวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของนักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดหนองบัวลำภูในยุคดิจิทัล พบว่า ปัจจัยการพัฒนามาตรฐานวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของนักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดหนองบัวลำภูในยุคดิจิทัล (X) กับวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของนักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดหนองบัวลำภูในยุคดิจิทัล (Y) โดย

Citation : พิชัย เขียนจุม, และ พิชัยรัฐ หมั่นดวง. (2569). พลวัตบุพปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนามาตรฐานวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย

ของนักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดหนองบัวลำภูในยุคดิจิทัล. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น, 10(2), e300434. <https://doi.org/10.65205/jlgisrru.2026.e300434>

ภาพรวมมีความสัมพันธ์กันทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยมีความสัมพันธ์อยู่ในระดับสูง ($r = 0.688$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านที่มีความสัมพันธ์กันเองสูงสุด 3 คู่แรก ด้านการรับรู้ข่าวสารผ่านสื่อสังคมออนไลน์ (X_1) ด้านจิตสำนึกในเรื่องสิทธิเสรีภาพ (Y_2) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.736 ด้านการรับรู้ข่าวสารผ่านสื่อสังคมออนไลน์ (X_1) กับด้านความยุติธรรม (Y_6) ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.707 และด้านการมีส่วนร่วมทางการเมือง (X_2) กับด้านจิตสำนึกในเรื่องสิทธิเสรีภาพ (Y_2) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.584

7. ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของนักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดหนองบัวลำภูในยุคดิจิทัล โดยใช้สถิติวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบมีขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) แสดงไว้ในตารางที่ 1 ดังนี้

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของนักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดหนองบัวลำภูในยุคดิจิทัล โดยทดสอบความแตกต่างของค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยเมื่อเพิ่มตัวแปรทีละตัว

ตัวแปรพยากรณ์	R	R ²	Adjusted R ²	S.E.est	F	Sig.
(X_1)	0.667 ^a	0.445	0.443	0.24162	213.527	0.000**
(X_1), (X_3)	0.741 ^b	0.548	0.545	0.21840	60.549	0.000**

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 1 ตัวแปรที่ทดสอบแล้ว พบว่า มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 จำนวน 2 ตัว ตามลำดับ คือ ด้านการรับรู้ข่าวสารผ่านสื่อสังคมออนไลน์ ด้านหลักธรรมาภิบาล ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ และแสดงให้เห็นว่าตัวแปรพยากรณ์ที่ดีและเหมาะสมที่สุดที่จะทำให้การพัฒนาวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของนักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดหนองบัวลำภูในยุคดิจิทัลได้นั้นจะต้องประกอบด้วยตัวแปรพยากรณ์ทั้ง 2 ตัว

โดยพบว่า ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย (R^2) เมื่อนำตัวแปรพยากรณ์ใส่เข้าไปในสมการ จะมีค่าเปลี่ยนไปทำให้ค่าร้อยละของการพยากรณ์เปลี่ยนไปด้วย โดยพบว่าเมื่อใส่ตัวแปรพยากรณ์ ด้านการรับรู้ข่าวสารผ่านสื่อสังคมออนไลน์ (X_1) เพียงตัวเดียวเข้าไปในสมการถดถอย จะทำให้ค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์เกิดขึ้นร้อยละ 44.30 (Adjusted $R^2=0.443$) เมื่อใส่ตัวแปรพยากรณ์ตัวที่สอง คือ ด้านหลักธรรมาภิบาล (X_3) จะทำให้ค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์เกิดขึ้นร้อยละ 54.50 (Adjusted $R^2=0.545$) แสดงว่าตัวแปรทั้ง 2 ตัว ส่งผลต่อการพัฒนาวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของนักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดหนองบัวลำภูในยุคดิจิทัล อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01

Citation : Kienjoom, P., & Meunduang, P. (2026). Dynamics and Antecedent Factors Influencing the Development of

Political Culture in a Democratic System of Local Politicians in Nong Bua Lamphu Province During the Digital Age. *Journal of Local Governance and Innovation*, 10(2), e300434.

<https://doi.org/10.65205/jlgisrru.2026.e300434>

ตารางที่ 2 แสดงค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวพยากรณ์ที่อยู่ในรูปคะแนนดิบ (B) และที่อยู่ในรูปคะแนนมาตรฐาน (β)

ตัวแปรพยากรณ์	b	S.E.	β	t	Sig.
ค่าคงที่	0.203	0.203	-	1.000	0.000**
ด้านการรับรู้ข่าวสารผ่านสื่อสังคมออนไลน์ (X_1)	0.611	0.044	0.591	13.924	0.000**
ด้านหลักธรรมาภิบาล (X_3)	0.296	0.038	0.330	7.781	0.000**

$R = 0.741$, $R^2 = 0.548$, Adjusted $R^2 = 0.545$, S.E.= 0.21840, F = 60.549

** ความสัมพันธ์มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 2 พบว่า เมื่อนำตัวแปรพยากรณ์ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของนักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดหนองบัวลำภูในยุคดิจิทัล ทั้ง 2 ด้าน คือ ด้านการรับรู้ข่าวสารผ่านสื่อสังคมออนไลน์ และด้านหลักธรรมาภิบาล จะได้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณเท่ากับ 0.968 ($R=0.741$) ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 มีค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์หรือการทำนาย ร้อยละ 54.50 (Adjusted $R^2=0.545$) โดยค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการพัฒนาวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของนักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดหนองบัวลำภูในยุคดิจิทัล คือ ด้านการรับรู้ข่าวสารผ่านสื่อสังคมออนไลน์ และด้านหลักธรรมาภิบาล โดยมีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยในรูปของคะแนนมาตรฐาน (β) เท่ากับ 0.591 และ 0.330 ตามลำดับ ซึ่งสามารถสร้างสมการพยากรณ์จากค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวพยากรณ์ที่อยู่ในรูปคะแนนดิบ (B) และที่อยู่ในรูปคะแนนมาตรฐาน (β) ได้ดังต่อไปนี้

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ (Unstandardized Score)

$$\hat{Y} = 0.203 + 0.611(X_1) + 0.296(X_3)$$

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน (Standardized Score)

$$\hat{Z} = 0.591(X_1) + 0.330(X_3)$$

8. ผลการวิเคราะห์ปัญหาอุปสรรคและแนวทางพัฒนาวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของนักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดหนองบัวลำภูในยุคดิจิทัล พบว่า

8.1 วัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของนักการเมืองท้องถิ่นจังหวัดหนองบัวลำภูในยุคดิจิทัลมีการเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่เปิดกว้าง โปร่งใส และเน้นการมีส่วนร่วมของประชาชนมากขึ้น เทคโนโลยีดิจิทัลและสื่อสังคมออนไลน์ถูกนำมาใช้เป็นเครื่องมือสำคัญในการสื่อสาร รับฟังความคิดเห็น ตรวจสอบการทำงาน และสร้างความใกล้ชิดระหว่างนักการเมืองกับประชาชน ส่งเสริมความโปร่งใส ความรับผิดชอบ และการตรวจสอบได้ ขณะเดียวกันนักการเมืองต้องปรับตัวให้เท่าทันข้อมูลข่าวสาร ใช้สื่ออย่างมี

จริยธรรม เคารพความคิดเห็นที่หลากหลาย บริหารจัดการความขัดแย้งอย่างสันติ และต่อต้านการทุจริต การเมืองแบบอุปถัมภ์ รวมถึงส่งเสริมการเรียนรู้ทางการเมืองและการมีส่วนร่วมของชนรุ่นใหม่ โดยยังคงผูกพันกับวิถีชุมชนควบคู่กับการใช้ช่องทางออนไลน์ ซึ่งหากยึดมั่นในหลักประชาธิปไตยอย่างแท้จริง จะช่วยเสริมสร้างความเข้มแข็งและความยั่งยืนให้กับการเมืองท้องถิ่นในอนาคต

8.2 ปัญหาและอุปสรรคของวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของนักการเมืองท้องถิ่นจังหวัดหนองบัวลำภูในยุคดิจิทัล พบว่าปัญหาสำคัญคือการขาดความเข้าใจเชิงลึกในหลักประชาธิปไตยของนักการเมืองบางส่วน การใช้อำนาจแบบรวมศูนย์ ระบบอุปถัมภ์ที่ยังฝังรากลึกและปรับตัวผ่านเครือข่ายดิจิทัล การใช้สื่อออนไลน์เพื่อสร้างความนิยมมากกว่าพัฒนานโยบาย รวมถึงการแพร่กระจายของข้อมูลเท็จและการสื่อสารที่ขาดจริยธรรม นอกจากนี้ยังพบความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงเทคโนโลยีของประชาชน การขาดทักษะดิจิทัลของนักการเมือง การมีส่วนร่วมของประชาชนที่เป็นเพียงเชิงสัญลักษณ์ กลไกตรวจสอบที่ยังไม่เข้มแข็ง ความไม่ต่อเนื่องของนโยบาย อิทธิพลจากการเมืองระดับชาติ การไม่เปิดพื้นที่ให้ชนรุ่นใหม่ และปัญหาความไม่ไว้วางใจระหว่างประชาชนกับนักการเมือง โดยภาพรวมสะท้อนว่าหากนักการเมืองท้องถิ่นไม่สามารถปรับวัฒนธรรมทางการเมืองให้ยึดหลักประชาธิปไตย ความโปร่งใส และการมีส่วนร่วมอย่างแท้จริง ยุคดิจิทัลอาจกลายเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาประชาธิปไตยท้องถิ่นมากกว่าเป็นโอกาสในอนาคต

8.3 แนวทางการพัฒนาวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของนักการเมืองท้องถิ่นจังหวัดหนองบัวลำภูในยุคดิจิทัล สะท้อนว่าการพัฒนาที่สำคัญควรมุ่งเสริมสร้างความเข้าใจเชิงลึกในหลักประชาธิปไตยของนักการเมือง ลดการใช้อำนาจแบบรวมศูนย์ และลดอิทธิพลของระบบอุปถัมภ์ผ่านความโปร่งใสและกลไกดิจิทัล ควบคู่กับการพัฒนาทักษะดิจิทัลและจริยธรรมในการใช้สื่อออนไลน์ของนักการเมือง ส่งเสริมการสื่อสารเชิงนโยบาย การรู้เท่าทันสื่อ และการป้องกันข้อมูลเท็จ ขยายการมีส่วนร่วมของประชาชนให้มีความหมายจริง ครอบคลุมทุกกลุ่ม ลดความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงเทคโนโลยี กระจายอำนาจและเสริมบทบาทของสภาท้องถิ่นและชุมชน พัฒนากลไกตรวจสอบและความต่อเนื่องของนโยบาย เปิดพื้นที่ให้ชนรุ่นใหม่เข้ามามีบทบาททางการเมือง และใช้เทคโนโลยีดิจิทัลอย่างโปร่งใส จริงใจ และสม่ำเสมอ เพื่อฟื้นฟูความไว้วางใจและยกระดับคุณภาพประชาธิปไตยท้องถิ่นให้เข้มแข็งและยั่งยืน

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

1. การรับรู้ข่าวสารผ่านสื่อสังคมออนไลน์ในระบอบประชาธิปไตยของนักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดหนองบัวลำภูในยุคดิจิทัล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า อาจเป็นผลมาจากปัจจัยหลายประการที่สอดคล้องกับบริบททางสังคม การเมือง และเทคโนโลยีในปัจจุบัน ประการแรก สื่อสังคมออนไลน์ได้กลายเป็นเครื่องมือสำคัญในการสื่อสารทางการเมือง เนื่องจากมีความสะดวกรวดเร็ว

Citation : Kienjoom, P., & Meunduang, P. (2026). Dynamics and Antecedent Factors Influencing the Development of

Political Culture in a Democratic System of Local Politicians in Nong Bua Lamphu Province During the Digital Age. *Journal of Local Governance and Innovation*, 10(2), e300434.

<https://doi.org/10.65205/jlgisrru.2026.e300434>

สามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้ตลอดเวลา และเปิดโอกาสให้ผู้รับสารสามารถโต้ตอบ แสดงความคิดเห็น และแลกเปลี่ยนข้อมูลได้อย่างเสรี นักการเมืองท้องถิ่นจึงมีแนวโน้มที่จะใช้สื่อสังคมออนไลน์เป็นช่องทางหลักในการติดตามข่าวสารทางการเมือง นโยบายของรัฐ รวมถึงกระแสความคิดเห็นของประชาชนในพื้นที่ บริบทของระบอบประชาธิปไตยส่งเสริมให้เกิดการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนและนักการเมืองท้องถิ่น สื่อสังคมออนไลน์จึงทำหน้าที่เป็นพื้นที่สาธารณะ (public sphere) ที่เปิดกว้างให้เกิดการรับรู้ข่าวสาร การวิพากษ์วิจารณ์ และการตรวจสอบการทำงานของภาครัฐ นักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดหนองบัวลำภูจำเป็นต้องติดตามข่าวสารอย่างใกล้ชิด เพื่อปรับตัวให้ทันต่อสถานการณ์ทางการเมืองและตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนได้อย่างเหมาะสม ซึ่งส่งผลให้ระดับการรับรู้ข่าวสารผ่านสื่อสังคมออนไลน์อยู่ในระดับมาก การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านดิจิทัลและการเข้าถึงอินเทอร์เน็ตที่แพร่หลายมากขึ้นในระดับท้องถิ่น ทำให้นักการเมืองท้องถิ่นสามารถใช้สมาร์ทโฟนและแพลตฟอร์มสื่อสังคมออนไลน์ เช่น เฟซบุ๊ก ไลน์ หรือยูทูบ ในการติดตามข่าวสารได้อย่างต่อเนื่อง อีกทั้งสื่อสังคมออนไลน์ยังนำเสนอข่าวสารในรูปแบบที่เข้าใจง่าย กระชับ และหลากหลาย ทั้งข้อความ ภาพ และวิดีโอ ซึ่งเอื้อต่อการรับรู้และการจดจำข้อมูลข่าวสาร นอกจากนี้ การแข่งขันทางการเมืองในระดับท้องถิ่นยังเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่ทำให้นักการเมืองท้องถิ่นให้ความสำคัญกับการรับรู้ข่าวสารผ่านสื่อสังคมออนไลน์ เนื่องจากข่าวสารและกระแสในโลกออนไลน์สามารถส่งผลต่อภาพลักษณ์ ความน่าเชื่อถือ และการตัดสินใจของประชาชนได้โดยตรง นักการเมืองจึงต้องติดตามและประเมินสถานการณ์อย่างสม่ำเสมอ เพื่อใช้ข้อมูลข่าวสารเหล่านั้นในการกำหนดกลยุทธ์ทางการเมืองและการสื่อสารกับประชาชน จากเหตุผลดังกล่าว จึงอาจสรุปได้ว่าการที่นักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดหนองบัวลำภูมีการรับรู้ข่าวสารผ่านสื่อสังคมออนไลน์ในระบอบประชาธิปไตยอยู่ในระดับมาก เป็นผลมาจากบทบาทของสื่อสังคมออนไลน์ที่มีความสำคัญต่อการเมืองยุคดิจิทัล การส่งเสริมการมีส่วนร่วมในระบอบประชาธิปไตย และความพร้อมด้านเทคโนโลยีและการสื่อสารในระดับท้องถิ่น ซึ่งล้วนเอื้อต่อการรับรู้และการใช้ประโยชน์จากข่าวสารทางการเมืองอย่างกว้างขวางและต่อเนื่อง สอดคล้องกับแนวคิด ทฤษฎีการใช้และความพึงพอใจ (Uses and Gratifications Theory) ของ Katz, Blumler และ Gurevitch (1974) ซึ่งอธิบายว่า ผู้รับสารจะเลือกใช้สื่อเพื่อตอบสนองความต้องการของตนเอง เช่น ความต้องการข้อมูลข่าวสาร ความเข้าใจสถานการณ์ทางสังคมและการเมือง และการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น นักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดหนองบัวลำภูจึงเลือกใช้สื่อสังคมออนไลน์เป็นแหล่งรับรู้ข่าวสาร เนื่องจากสามารถเข้าถึงข้อมูลได้รวดเร็ว ทันเหตุการณ์ และสอดคล้องกับบทบาทหน้าที่ของตนในระบอบประชาธิปไตย สอดคล้องกับแนวคิด พื้นที่สาธารณะ (Public Sphere) ของ Jürgen Habermas (1989) ที่เสนอว่าสื่อเป็นพื้นที่ที่เปิดให้ประชาชนและผู้มีบทบาททางการเมืองสามารถแลกเปลี่ยนความคิดเห็น วิพากษ์วิจารณ์ และถกเถียงประเด็นสาธารณะได้อย่างเสรี ในบริบทของยุคดิจิทัล สื่อสังคมออนไลน์ทำหน้าที่เป็นพื้นที่สาธารณะรูปแบบใหม่ ส่งผลให้นักการเมืองท้องถิ่นต้องติดตามข่าวสารและกระแสความคิดเห็นอย่างใกล้ชิด เพื่อรักษาความเชื่อมโยงกับประชาชนและตอบสนองต่อหลักการประชาธิปไตย

Citation : พิชัย เขียนจุม, และ พิชัยรัฐ หมั่นดวง. (2569). พลวัตบุปผิจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย

ของนักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดหนองบัวลำภูในยุคดิจิทัล. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น, 10(2), e300434. <https://doi.org/10.65205/jlgisrru.2026.e300434>

2. การมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของนักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดหนองบัวลำภู ในยุคดิจิทัล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า บทบาทและหน้าที่ของนักการเมืองท้องถิ่นในระบอบประชาธิปไตยเอื้อต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองโดยตรง นักการเมืองท้องถิ่นมีหน้าที่ในการกำหนดนโยบาย วางแผนพัฒนาท้องถิ่น ตลอดจนเป็นตัวแทนของประชาชนในการสะท้อนปัญหาและความต้องการต่อหน่วยงานภาครัฐ การปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวจำเป็นต้องอาศัยการมีส่วนร่วมในกระบวนการทางการเมืองอย่างสม่ำเสมอ ไม่ว่าจะเป็นการเข้าร่วมประชุม การแสดงความคิดเห็น การตัดสินใจเชิงนโยบาย หรือการติดตามการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ส่งผลให้ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่นโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีดิจิทัลและสื่อสังคมออนไลน์มีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมือง ในยุคดิจิทัล นักการเมืองท้องถิ่นสามารถใช้แพลตฟอร์มออนไลน์เป็นช่องทางในการสื่อสาร แลกเปลี่ยนความคิดเห็น และประสานงานกับประชาชน หน่วยงานรัฐ และเครือข่ายทางการเมืองได้อย่างรวดเร็วและต่อเนื่อง การเข้าถึงข้อมูลข่าวสารและกระบวนการตัดสินใจทางการเมืองผ่านสื่อดิจิทัลช่วยลดข้อจำกัดด้านเวลาและสถานที่ ส่งผลให้นักการเมืองท้องถิ่นสามารถมีส่วนร่วมทางการเมืองได้ในหลากหลายรูปแบบมากขึ้น ลักษณะทางสังคมและการเมืองของจังหวัดหนองบัวลำภู ซึ่งเป็นพื้นที่ที่มีความใกล้ชิดระหว่างนักการเมืองกับประชาชน ส่งเสริมให้เกิดการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับท้องถิ่นอย่างเข้มแข็ง นักการเมืองท้องถิ่นมักมีบทบาทใกล้ชิดกับชุมชน รับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากประชาชนโดยตรง การมีปฏิสัมพันธ์อย่างต่อเนื่องดังกล่าวกระตุ้นให้นักการเมืองต้องมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองและสาธารณะอย่างสม่ำเสมอ เพื่อสร้างความเชื่อมั่นและตอบสนองต่อความคาดหวังของประชาชนในพื้นที่ บริบทของระบอบประชาธิปไตยในระดับท้องถิ่นเปิดโอกาสให้นักการเมืองมีส่วนร่วมในกระบวนการกำหนดนโยบายและการตัดสินใจอย่างเป็นรูปธรรม การกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่นทำให้นักการเมืองท้องถิ่นมีบทบาทสำคัญในการบริหารจัดการทรัพยากร การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม รวมถึงการแก้ไขปัญหาของประชาชนในพื้นที่ ความรับผิดชอบดังกล่าวเป็นแรงจูงใจสำคัญที่ผลักดันให้นักการเมืองท้องถิ่นมีการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับสูง ดังนั้น การที่การมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของนักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดหนองบัวลำภูในยุคดิจิทัลอยู่ในระดับมาก จึงเป็นผลมาจากการผสมผสานระหว่างบทบาทหน้าที่ทางการเมือง ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีดิจิทัล ลักษณะทางสังคมของพื้นที่ และโครงสร้างการเมืองในระบอบประชาธิปไตยระดับท้องถิ่น ซึ่งล้วนเอื้อต่อการส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างต่อเนื่องและเข้มแข็ง การที่การมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของนักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดหนองบัวลำภูในยุคดิจิทัลอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับแนวคิดของเวอร์บาและนี ซึ่งได้อธิบายแนวคิดเกี่ยวกับ การมีส่วนร่วมทางการเมือง (Political Participation) ว่าเป็นกิจกรรมของพลเมืองหรือผู้มีบทบาททางการเมืองที่มุ่งส่งผลต่อการกำหนดนโยบาย การตัดสินใจ และการดำเนินงานของรัฐในระบอบประชาธิปไตย (Verba & Nie, 1972) โดยการมีส่วนร่วม

Citation : Kienjoom, P., & Meunduang, P. (2026). Dynamics and Antecedent Factors Influencing the Development of

Political Culture in a Democratic System of Local Politicians in Nong Bua Lamphu Province During the Digital Age. *Journal of Local Governance and Innovation*, 10(2), e300434.

<https://doi.org/10.65205/jlgisrru.2026.e300434>

ดังกล่าวสามารถเกิดขึ้นได้ในหลายรูปแบบ เช่น การแสดงความคิดเห็น การเข้าร่วมประชุม การติดต่อกับผู้มีอำนาจ หรือการมีบทบาทในองค์กรทางการเมือง แนวคิดนี้สะท้อนให้เห็นว่า นักการเมืองท้องถิ่นซึ่งเป็นกลไกสำคัญของการเมืองระดับฐานราก ย่อมมีระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองสูงกว่าประชาชนทั่วไป เนื่องจากบทบาทหน้าที่โดยตรงในการตัดสินใจและกำหนดทิศทางการพัฒนาท้องถิ่น ในบริบทของยุคดิจิทัล การใช้เทคโนโลยีและสื่อสังคมออนไลน์ช่วยขยายช่องทางการมีส่วนร่วม ทำให้นักการเมืองท้องถิ่นสามารถเข้าถึงกระบวนการทางการเมืองและมีปฏิสัมพันธ์กับภาคส่วนต่าง ๆ ได้อย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับข้อเสนอของ (Dahl, 1989) ในระดับท้องถิ่น นักการเมืองถือเป็นกลุ่มที่มีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนประชาธิปไตย เนื่องจากเป็นผู้เชื่อมโยงระหว่างรัฐกับประชาชน การที่นักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดหนองบัวลำภูมีการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับมาก สะท้อนให้เห็นถึงลักษณะของประชาธิปไตยที่เปิดพื้นที่ให้ผู้แทนท้องถิ่นเข้ามามีบทบาทในกระบวนการกำหนดนโยบาย การบริหารจัดการ และการแก้ไขปัญหาของชุมชน นอกจากนี้ สื่อดิจิทัลยังช่วยเสริมสร้างการมีส่วนร่วมตามแนวคิดของดาร์ล โดยเปิดโอกาสให้นักการเมืองสามารถสื่อสารและตอบสนองต่อประชาชนได้อย่างรวดเร็วและทั่วถึง ส่งผลให้กระบวนการประชาธิปไตยในระดับท้องถิ่นมีความเข้มแข็งมากยิ่งขึ้น

3. หลักธรรมาภิบาลในระบอบประชาธิปไตยของนักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดหนองบัวลำภูในยุคดิจิทัล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า การกำหนดนโยบายและกรอบการบริหารงานของภาครัฐที่เน้นหลักธรรมาภิบาลเป็นสำคัญ ส่งผลให้นักการเมืองท้องถิ่นต้องปฏิบัติงานภายใต้หลักความโปร่งใส ความรับผิดชอบ และการมีส่วนร่วมของประชาชน หน่วยงานปกครองส่วนท้องถิ่นมีการกำหนดระเบียบ กฎหมาย และแนวปฏิบัติที่ชัดเจนเกี่ยวกับการบริหารงาน การใช้งบประมาณ และการตรวจสอบถ่วงดุล ซึ่งเป็นแรงผลักดันให้นักการเมืองท้องถิ่นตระหนักและยึดถือหลักธรรมาภิบาลในการปฏิบัติหน้าที่ ส่งผลให้ภาพรวมของการดำเนินงานด้านธรรมาภิบาลอยู่ในระดับมาก บทบาทของนักการเมืองท้องถิ่นในระบอบประชาธิปไตยมีความใกล้ชิดกับประชาชนในพื้นที่ ทำให้นักการเมืองต้องคำนึงถึงผลประโยชน์สาธารณะและความคาดหวังของประชาชนเป็นสำคัญ การบริหารงานที่ขาดความโปร่งใสหรือไม่เป็นธรรมย่อมส่งผลต่อความเชื่อมั่นและการยอมรับจากประชาชนโดยตรง ในบริบทของจังหวัดหนองบัวลำภู ซึ่งเป็นสังคมที่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิด การตรวจสอบจากประชาชนและชุมชนจึงเกิดขึ้นได้ง่าย ส่งเสริมให้นักการเมืองท้องถิ่นต้องปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลอย่างเคร่งครัด ความก้าวหน้าของเทคโนโลยีดิจิทัลและสื่อสังคมออนไลน์มีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมหลักธรรมาภิบาลในยุคปัจจุบัน ระบบสารสนเทศและแพลตฟอร์มดิจิทัลช่วยให้การเปิดเผยข้อมูลข่าวสารของหน่วยงานท้องถิ่นเป็นไปอย่างรวดเร็วและเข้าถึงได้ง่าย ประชาชนสามารถติดตาม ตรวจสอบ และแสดงความคิดเห็นต่อการดำเนินงานของนักการเมืองท้องถิ่นได้อย่างต่อเนื่อง กลไกดังกล่าวช่วยเพิ่มระดับความโปร่งใสและความรับผิดชอบ ซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญของหลักธรรมาภิบาล การพัฒนาศักยภาพและความรู้ความเข้าใจของนักการเมืองท้องถิ่นเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาลและการบริหารงานในระบอบประชาธิปไตย ส่งผลให้เกิดการนำหลักการดังกล่าวไปประยุกต์ใช้ใน

Citation : พิชัย เขียนจุม, และ พิชัยรัฐ หมั่นดวง. (2569). พลวัตบุปผาปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย

ของนักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดหนองบัวลำภูในยุคดิจิทัล. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น, 10(2), e

300434. <https://doi.org/10.65205/jlgisrru.2026.e300434>

การปฏิบัติงานอย่างจริงจัง หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีการจัดอบรม สัมมนา และแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับการบริหารงานที่ดี การป้องกันการทุจริต และจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ซึ่งช่วยเสริมสร้างจิตสำนึกและทัศนคติที่ดีต่อการยึดหลักธรรมาภิบาล การที่หลักธรรมาภิบาลในระบอบประชาธิปไตยของนักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดหนองบัวลำภูในยุคดิจิทัลอยู่ในระดับมาก จึงเป็นผลจากการบูรณาการระหว่างนโยบายภาครัฐ บทบาทหน้าที่ของนักการเมืองท้องถิ่น การตรวจสอบจากประชาชน และการสนับสนุนของเทคโนโลยีดิจิทัล ซึ่งล้วนมีส่วนสำคัญในการส่งเสริมการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลให้เกิดขึ้นอย่างเป็นรูปธรรมและยั่งยืน ผลการศึกษาดังกล่าวสอดคล้องกับแนวคิดของโครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ (UNDP, 1997) ซึ่งได้นำเสนอแนวคิดเรื่อง หลักธรรมาภิบาล (Good Governance) โดยระบุว่าการบริหารงานภายใต้ระบอบประชาธิปไตยที่มีประสิทธิภาพ จำเป็นต้องยึดหลักสำคัญ ได้แก่ ความโปร่งใส ความรับผิดชอบ การมีส่วนร่วม หลักนิติธรรม ความเสมอภาค และการตอบสนองต่อความต้องการของประชาชน หลักการเหล่านี้ถือเป็นกลไกสำคัญในการเสริมสร้างความเชื่อมั่นของประชาชนต่อระบบการเมืองและการบริหารภาครัฐในบริบทของนักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดหนองบัวลำภู การที่การดำเนินงานด้านธรรมาภิบาลอยู่ในระดับมาก สะท้อนให้เห็นถึงการนำหลักการดังกล่าวไปประยุกต์ใช้ในการบริหารงานท้องถิ่น โดยเฉพาะในยุคดิจิทัลที่เทคโนโลยีสารสนเทศช่วยส่งเสริมการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร การตรวจสอบ และการมีส่วนร่วมของประชาชนผ่านช่องทางออนไลน์ กลไก ผลการศึกษานี้ยังสอดคล้องกับแนวคิดของ (ธงชัย สันติวงษ์, 2546) ซึ่งได้อธิบายว่าหลักธรรมาภิบาลเป็นแนวทางการบริหารจัดการที่เน้นความถูกต้อง ความเป็นธรรม ความโปร่งใส และความรับผิดชอบต่อสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการบริหารงานภาครัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เห็นว่าการยึดหลักธรรมาภิบาลจะช่วยลดปัญหาการทุจริต เสริมสร้างประสิทธิภาพในการบริหารงาน และสร้างความไว้วางใจระหว่างผู้บริหารกับประชาชน การที่นักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดหนองบัวลำภูมีการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลในระดับมาก สอดคล้องกับแนวคิดของธงชัยที่ชี้ให้เห็นว่าผู้บริหารท้องถิ่นซึ่งอยู่ใกล้ชิดกับประชาชนจำเป็นต้องดำเนินงานอย่างโปร่งใสและสามารถตรวจสอบได้ เพื่อรักษาความชอบธรรมในการใช้อำนาจทางการเมือง ในยุคดิจิทัล สื่อสังคมออนไลน์และระบบสารสนเทศช่วยเพิ่มโอกาสในการตรวจสอบจากสาธารณะ ส่งผลให้นักการเมืองท้องถิ่นต้องยึดหลักธรรมาภิบาลอย่างจริงจัง อันนำไปสู่ระดับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลที่อยู่ในระดับมากตามผลการศึกษา

4. วัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของนักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดหนองบัวลำภูในยุคดิจิทัล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก บทบาทและประสบการณ์ทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่นมีส่วนสำคัญในการหล่อหลอมวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย นักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดหนองบัวลำภูส่วนใหญ่มีความใกล้ชิดกับประชาชนในพื้นที่และมีประสบการณ์ตรงในการทำงานกับชุมชน ทำให้เกิดความตระหนักถึงความสำคัญของการเคารพความคิดเห็นของประชาชน การยอมรับความแตกต่าง และการดำเนินกิจกรรมทางการเมืองภายใต้กรอบของกติกาประชาธิปไตย ส่งผลให้วัฒนธรรมทางการเมืองที่

Citation : Kienjoom, P., & Meunduang, P. (2026). Dynamics and Antecedent Factors Influencing the Development of

Political Culture in a Democratic System of Local Politicians in Nong Bua Lamphu Province During the Digital Age. *Journal of Local Governance and Innovation*, 10(2), e300434.

<https://doi.org/10.65205/jlgisrru.2026.e300434>

เน้นการมีส่วนร่วม ความรับผิดชอบ และความเคารพต่อเสียงของประชาชนอยู่ในระดับสูง กระบวนการกระจายอำนาจและการปกครองท้องถิ่นในระบอบประชาธิปไตยเอื้อต่อการพัฒนาวัฒนธรรมทางการเมืองที่เข้มแข็ง นักการเมืองท้องถิ่นมีบทบาทสำคัญในการกำหนดนโยบายและตัดสินใจในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาพื้นที่โดยตรง การมีอำนาจหน้าที่ดังกล่าวทำให้นักการเมืองต้องปฏิบัติตนภายใต้หลักความรับผิดชอบต่อสาธารณะและยึดมั่นในคุณค่าประชาธิปไตย ส่งผลให้วัฒนธรรมทางการเมืองที่สนับสนุนระบอบประชาธิปไตยได้รับการเสริมสร้างอย่างต่อเนื่อง ความก้าวหน้าของเทคโนโลยีดิจิทัลและสื่อสังคมออนไลน์มีบทบาทสำคัญในการกำหนดวัฒนธรรมทางการเมืองในยุคปัจจุบัน สื่อดิจิทัลช่วยเปิดพื้นที่ให้เกิดการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น การสื่อสารทางการเมือง และการตรวจสอบการทำงานของนักการเมืองอย่างเปิดเผย นักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดหนองบัวลำภูสามารถรับฟังความคิดเห็นจากประชาชนได้โดยตรงและรวดเร็ว ซึ่งส่งเสริมให้เกิดวัฒนธรรมทางการเมืองที่เน้นความโปร่งใส การรับฟัง และการตอบสนองต่อสังคมลักษณะทางสังคมและวัฒนธรรมของจังหวัดหนองบัวลำภูซึ่งเป็นสังคมชุมชนที่มีความเอื้ออาทรและความสัมพันธ์ใกล้ชิด ส่งผลให้การเมืองท้องถิ่นดำเนินไปบนพื้นฐานของความไว้วางใจและการพึ่งพาอาศัยกัน นักการเมืองท้องถิ่นจึงต้องแสดงบทบาทที่สอดคล้องกับค่านิยมของชุมชน เช่น ความซื่อสัตย์ ความเป็นธรรม และการคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวม ปัจจัยดังกล่าวช่วยเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยให้เข้มแข็งยิ่งขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของพระครูปลัดวัชรพงษ์ วชิรปัญญา (ปล้องขัน) และคณะ (2566) วิจัยเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อการเสริมสร้างจริยธรรมทางการเมืองของนักการเมืองในจังหวัดน่าน ผลการวิจัยพบว่า 1) การส่งเสริมจริยธรรมทางการเมืองของนักการเมืองในจังหวัดน่าน พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก (3.83) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านโครงการ/กิจกรรม (3.85) รองลงมา คือ ด้านกฎหมาย/นโยบาย (3.84) และต่ำที่สุด คือ ด้านผลการดำเนินงาน/ตัวชี้วัด (3.80) ซึ่งอยู่ในระดับมากทุกด้าน ผลการศึกษานี้ยังสอดคล้องกับแนวคิดของโรนัลด์ อินเกลฮาร์ต ซึ่งอธิบายการเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมทางการเมืองผ่านแนวคิดเรื่อง ค่านิยมประชาธิปไตยและการพัฒนาทางสังคม โดยอินเกลฮาร์ตเห็นว่าการพัฒนาทางเศรษฐกิจ การศึกษา และการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร จะส่งผลให้บุคคลมีค่านิยมที่สนับสนุนประชาธิปไตยมากขึ้น เช่น การยอมรับความแตกต่าง เสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น และการมีส่วนร่วมทางการเมือง (Inglehart, 1997) ในบริบทของยุคดิจิทัล นักการเมืองท้องถิ่นสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารและมุมมองทางการเมืองที่หลากหลายผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศ ส่งผลให้เกิดการเรียนรู้และปรับตัวด้านค่านิยมทางการเมืองอย่างต่อเนื่อง การที่นักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดหนองบัวลำภูมีวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยอยู่ในระดับมาก จึงสอดคล้องกับแนวคิดของอินเกลฮาร์ตที่ชี้ให้เห็นว่า การเข้าถึงข้อมูลและการสื่อสารสมัยใหม่เป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยเสริมสร้างค่านิยมและวัฒนธรรมทางการเมืองที่เอื้อต่อประชาธิปไตย

5. ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการพัฒนาวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของนักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดหนองบัวลำภูในยุคดิจิทัลกับวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย

Citation : พิชัย เขียนจุม, และ พิชัยรัฐ หมั่นดวง. (2569). พลวัตบุปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย

ของนักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดหนองบัวลำภูในยุคดิจิทัล. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น, 10(2), e300434. <https://doi.org/10.65205/jlgisrru.2026.e300434>

ของนักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดหนองบัวลำภูในยุคดิจิทัล พบว่า ปัจจัยการพัฒनावัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของนักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดหนองบัวลำภูในยุคดิจิทัล (X) กับวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของนักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดหนองบัวลำภูในยุคดิจิทัล (Y) โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กันทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยมีความสัมพันธ์อยู่ในระดับสูง ($r = 0.688$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านที่มีความสัมพันธ์กันเองสูงสุด 3 คู่แรก ด้านการรับรู้ข่าวสารผ่านสื่อสังคมออนไลน์ (X_1) ด้านจิตสำนึกในเรื่องสิทธิเสรีภาพ (Y_2) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.736 ด้านการรับรู้ข่าวสารผ่านสื่อสังคมออนไลน์ (X_1) กับด้านความยุติธรรม (Y_6) ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.707 และด้านการมีส่วนร่วมทางการเมือง (X_2) กับด้านจิตสำนึกในเรื่องสิทธิเสรีภาพ (Y_2) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.584 ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า ปัจจัยการพัฒनावัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของนักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดหนองบัวลำภูในยุคดิจิทัล มีบทบาทสำคัญในการหล่อหลอมแนวคิด ทศนคติ ค่านิยม และพฤติกรรมทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่นให้สอดคล้องกับหลักการของระบอบประชาธิปไตยอย่างต่อเนื่องและเป็นรูปธรรม โดยเฉพาะในบริบทของสังคมดิจิทัลที่เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารได้เข้ามามีอิทธิพลต่อกระบวนการทางการเมืองในทุกมิติ ไม่ว่าจะเป็นการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร การสื่อสารกับประชาชน การแสดงความคิดเห็นทางการเมือง ตลอดจนการมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและการบริหารจัดการท้องถิ่น ส่งผลให้นักการเมืองท้องถิ่นต้องปรับตัวให้มีความรู้ ความเข้าใจ และทักษะทางการเมืองที่เหมาะสมกับบริบทของยุคดิจิทัลมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ ปัจจัยด้านการพัฒनावัฒนธรรมทางการเมือง เช่น การส่งเสริมความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระบอบประชาธิปไตย การตระหนักถึงสิทธิ หน้าที่ และความรับผิดชอบทางการเมือง การยึดมั่นในหลักนิติธรรม ความโปร่งใส และความสามารถในการตรวจสอบได้ ล้วนเป็นปัจจัยที่เอื้อต่อการสร้างวัฒธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยให้เข้มแข็ง เมื่อปัจจัยเหล่านี้ได้รับการพัฒนาในระดับสูง ย่อมส่งผลให้นักการเมืองท้องถิ่นมีพฤติกรรมทางการเมืองที่สอดคล้องกับหลักประชาธิปไตยมากยิ่งขึ้น เช่น การเปิดรับฟังความคิดเห็นของประชาชน การเคารพเสียงส่วนใหญ่ควบคู่กับการคุ้มครองสิทธิของเสียงส่วนน้อย การใช้อำนาจภายใต้กรอบกฎหมาย และการบริหารงานโดยยึดประโยชน์สาธารณะเป็นสำคัญ ในยุคดิจิทัล การใช้สื่อสังคมออนไลน์และแพลตฟอร์มดิจิทัลต่าง ๆ ยังช่วยเพิ่มช่องทางในการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในระดับท้องถิ่น ทำให้นักการเมืองท้องถิ่นต้องมีความรับผิดชอบต่อสาธารณะมากขึ้น เนื่องจากการดำเนินงานและการตัดสินใจทางการเมืองสามารถถูกตรวจสอบและวิพากษ์วิจารณ์ได้อย่างรวดเร็วและกว้างขวาง สถานการณ์ดังกล่าวส่งผลให้นักการเมืองท้องถิ่นเกิดการเรียนรู้และปรับพฤติกรรมทางการเมืองให้สอดคล้องกับค่านิยมประชาธิปไตยมากยิ่งขึ้น ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงความสัมพันธ์เชิงบวกระหว่างปัจจัยการพัฒनावัฒนธรรมทางการเมืองกับวัฒธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยโดยตรง สอดคล้องกับแนวคิดวัฒธรรมทางการเมืองของ (Almond & Verba, 1963) ซึ่งเสนอว่า วัฒธรรมทางการเมืองเป็นรากฐานสำคัญที่ส่งผลต่อการดำรงอยู่

Citation : Kienjoom, P., & Meunduang, P. (2026). Dynamics and Antecedent Factors Influencing the Development of

Political Culture in a Democratic System of Local Politicians in Nong Bua Lamphu Province During the Digital Age. *Journal of Local Governance and Innovation*, 10(2), e300434.

<https://doi.org/10.65205/jlgisrru.2026.e300434>

และความเข้มแข็งของระบอบประชาธิปไตย อัลมอนต์และเวอร์บาอธิบายว่า วัฒนธรรมทางการเมืองประกอบด้วยความรู้ทางการเมือง ความรู้สึกผูกพันต่อระบบการเมือง และการประเมินค่าต่อบทบาทหน้าที่ของตนเองในระบบการเมือง ซึ่งองค์ประกอบเหล่านี้มีอิทธิพลโดยตรงต่อพฤติกรรมทางการเมืองของบุคคล โดยเฉพาะผู้ที่บทบาทเป็นผู้นำหรือผู้กำหนดนโยบาย หากบุคคลได้รับการพัฒนาให้มีความรู้ ความเข้าใจ และค่านิยมที่สอดคล้องกับหลักประชาธิปไตย จะนำไปสู่วัฒนธรรมทางการเมืองแบบพลเมือง (civic culture) ที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วม ความรับผิดชอบ และการยอมรับกติกาทางการเมืองร่วมกัน ในยุคดิจิทัล เทคโนโลยีสารสนเทศและสื่อสังคมออนไลน์ทำหน้าที่เป็นปัจจัยเร่งให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางค่านิยมทางการเมือง นักการเมืองท้องถิ่นสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารที่หลากหลาย มีปฏิสัมพันธ์กับประชาชนอย่างใกล้ชิด และเผชิญกับการตรวจสอบจากสาธารณะอย่างต่อเนื่อง สถานการณ์ดังกล่าวส่งผลให้นักการเมืองท้องถิ่นต้องปรับตัวให้มีพฤติกรรมทางการเมืองที่สอดคล้องกับค่านิยมประชาธิปไตยมากยิ่งขึ้น เช่น การเปิดเผยข้อมูล การรับฟังความคิดเห็นของประชาชน และการตอบสนองต่อความต้องการของสังคมอย่างโปร่งใสและรับผิดชอบ ดังนั้น เมื่อปัจจัยการพัฒนาวัฒนธรรมทางการเมืองในยุคดิจิทัลอยู่ในระดับสูง ย่อมส่งผลให้วัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของนักการเมืองท้องถิ่นมีแนวโน้มอยู่ในระดับสูงตามไปด้วย ผลการวิจัยที่พบความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระหว่างตัวแปรทั้งสอง จึงสอดคล้องกับแนวคิดของอิงเกลฮาร์ตที่ชี้ให้เห็นว่า การพัฒนาทางสังคมและเทคโนโลยีเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยให้มีความเข้มแข็งและยั่งยืน (Inglehart, 1997)

6. ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของนักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดหนองบัวลำภูในยุคดิจิทัล พบว่า จากผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวพยากรณ์ ปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของนักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดหนองบัวลำภูในยุคดิจิทัล พบว่า มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 จำนวน 2 ตัว ตามลำดับ คือ ด้านการรับรู้ข่าวสารผ่านสื่อสังคมออนไลน์ ด้านหลักธรรมาภิบาล แสดงให้เห็นว่าตัวแปรพยากรณ์ที่ดีและเหมาะสมที่สุดที่จะทำให้ปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของนักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดหนองบัวลำภูในยุคดิจิทัล ได้นั้นจะต้องประกอบด้วยตัวแปรพยากรณ์ทั้ง 2 ตัว โดยมีค่าอำนาจการพยากรณ์ร้อยละ 54.50 ในยุคดิจิทัล นักการเมืองท้องถิ่นต้องเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงของรูปแบบการสื่อสารและการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนอย่างรวดเร็ว ปัจจัยพยากรณ์ตัวแรกซึ่งเกี่ยวข้องกับการพัฒนาองค์ความรู้ ความเข้าใจ และทักษะทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย จะช่วยให้นักการเมืองท้องถิ่นสามารถปรับตัวต่อบริบทดังกล่าวได้อย่างเหมาะสม การมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักประชาธิปไตย สิทธิ เสรีภาพ และหน้าที่ของตนเอง ตลอดจนการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลอย่างสร้างสรรค์ จะส่งผลให้การปฏิบัติหน้าที่ทางการเมืองเป็นไปอย่างโปร่งใส มีเหตุผล และคำนึงถึงประโยชน์สาธารณะมากยิ่งขึ้น ขณะเดียวกัน ปัจจัยพยากรณ์ตัวที่สองซึ่งเกี่ยวข้องกับทัศนคติ ค่านิยม และพฤติกรรมทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่น ถือเป็นกลไกสำคัญที่ช่วยแปลงความรู้

Citation : พิชัย เขียนจุม, และ พิชัยรัฐ หมั่นดวง. (2569). พลวัตบุปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย

ของนักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดหนองบัวลำภูในยุคดิจิทัล. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น, 10(2), e300434. <https://doi.org/10.65205/jlgisrru.2026.e300434>

และความเข้าใจให้เกิดผลในทางปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม หากนักการเมืองท้องถิ่นมีทัศนคติเชิงบวกต่อระบอบประชาธิปไตย ยึดมั่นในหลักนิติธรรม เคารพความคิดเห็นที่แตกต่าง และเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจทางการเมือง ย่อมส่งผลให้เกิดวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยที่เข้มแข็งและยั่งยืนในระดับท้องถิ่น การที่ตัวแปรพยากรณ์ทั้ง 2 ตัวสามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาวัฒนธรรมทางการเมืองได้มากกว่ากึ่งหนึ่ง แสดงให้เห็นว่าการพัฒนาวัฒนธรรมทางการเมืองในยุคดิจิทัลต้องอาศัยทั้งมิติของการพัฒนาเชิงโครงสร้าง เช่น ระบบข้อมูลข่าวสารและช่องทางการสื่อสารดิจิทัล และมิติของการพัฒนาเชิงมนุษย์ ได้แก่ การปลูกฝังค่านิยมประชาธิปไตยและความรับผิดชอบทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่น เมื่อทั้งสองปัจจัยทำงานร่วมกันอย่างสอดคล้องกัน จะช่วยเสริมสร้างสภาพแวดล้อมทางการเมืองที่เอื้อต่อการเรียนรู้ การมีส่วนร่วม และการตรวจสอบถ่วงดุลอำนาจ ดังนั้น ผลการวิจัยที่พบว่าตัวแปรพยากรณ์ทั้ง 2 ตัวมีอำนาจการพยากรณ์ร้อยละ 54.50 จึงสะท้อนให้เห็นถึงความสำคัญของการกำหนดนโยบายและแนวทางการพัฒนานักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดหนองบัวลำภูให้ครอบคลุมทั้งด้านความรู้ ทักษะ และค่านิยมทางการเมืองควบคู่ไปกับการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลอย่างเหมาะสม ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยที่มีคุณภาพและตอบสนองต่อบริบทของสังคมดิจิทัลได้อย่างแท้จริง สอดคล้องกับงานวิจัยของ หฤษฎ์ เดชกำแหง (2567) วิจัยเรื่องความนิยมทางการเมืองของประชาชนที่ส่งผลต่อพฤติกรรมนักการเมืองในจังหวัดปทุมธานี ผลการวิจัยพบว่า ผลการวิเคราะห์ความนิยมทางการเมืองของประชาชน ที่ส่งผลต่อพฤติกรรมนักการเมืองที่พึงประสงค์ ในจังหวัดปทุมธานี พบว่า ตัวแปร 4 ด้าน ได้แก่ ด้านความนิยมสถานะทางสังคม ด้านความรู้ความสามารถพิเศษ ด้านความสัมพันธ์กับเครือข่าย และด้านการมีประสบการณ์ทางการเมือง ร่วมกันส่งผลต่อพฤติกรรมนักการเมืองที่พึงประสงค์ ในจังหวัดปทุมธานี ได้ร้อยละ 29.90 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผลการวิเคราะห์ที่พบว่า ตัวแปรพยากรณ์ทั้ง 2 ตัวสามารถร่วมกันอธิบายปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของนักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดหนองบัวลำภูในยุคดิจิทัลได้ในระดับร้อยละ 54.50 แสดงให้เห็นว่าการพัฒนาวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยเป็นกระบวนการที่ต้องอาศัยปัจจัยหลายด้านที่ทำงานร่วมกันอย่างเป็นระบบ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ กาเบรียล อัลมอนด์ (Gabriel A. Almond) ที่อธิบายว่า วัฒนธรรมทางการเมืองเป็นผลรวมของทัศนคติ ความเชื่อ ค่านิยม และแบบแผนพฤติกรรมทางการเมืองของบุคคล ซึ่งเกิดจากการหล่อหลอมผ่านโครงสร้างทางสังคม การเรียนรู้ทางการเมือง และประสบการณ์ในการมีส่วนร่วมทางการเมือง (Almond, 1990)

Citation : Kienjoom, P., & Meunduang, P. (2026). Dynamics and Antecedent Factors Influencing the Development of

Political Culture in a Democratic System of Local Politicians in Nong Bua Lamphu Province During the Digital Age. *Journal of Local Governance and Innovation*, 10(2), e300434.

<https://doi.org/10.65205/jlgisrru.2026.e300434>

ความรู้ใหม่ (New Knowledge)

ภาพที่ 2 แนวทางพัฒนาวัฒนธรรมทางการเมืองท้องถิ่นยุคดิจิทัล

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยในครั้งนี้ไปใช้

จากผลการวิจัยพบว่า วัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของนักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดหนองบัวลำภูในยุคดิจิทัล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการศรัทธาในระบบการปกครองแบบประชาธิปไตยมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดเมื่อเทียบกับด้านอื่น ๆ ผลการวิจัยดังกล่าวสะท้อนให้เห็นถึงความจำเป็นในการเสริมสร้างความเชื่อมั่น ความเข้าใจ และความศรัทธาของนักการเมืองท้องถิ่นที่มีต่อระบบการปกครองแบบประชาธิปไตยให้มีความเข้มแข็งมากยิ่งขึ้น ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้เสนอข้อเสนอแนะเชิงนโยบายและข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาและเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของนักการเมืองท้องถิ่นในยุคดิจิทัลให้มีประสิทธิภาพและยั่งยืนต่อไป

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. ภาครัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรกำหนดนโยบายส่งเสริมความศรัทธาในระบบการปกครองแบบประชาธิปไตย โดยเน้นการเสริมสร้างความโปร่งใส ความรับผิดชอบ และธรรมาภิบาลของนักการเมืองท้องถิ่น เพื่อสร้างความเชื่อมั่นต่อระบบการเมืองในระดับท้องถิ่น

Citation : พิชัย เขียนจุม, และ พิชัยรัฐ หมั่นดวง. (2569). พลวัตบุปผยัที่ส่งผลต่อการพัฒนาวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย

ของนักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดหนองบัวลำภูในยุคดิจิทัล. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น, 10(2), e300434. <https://doi.org/10.65205/jlgisrru.2026.e300434>

2. ควรมีนโยบายพัฒนาศักยภาพนักการเมืองท้องถิ่นด้านความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการประชาธิปไตย สิทธิ หน้าที่ และจริยธรรมทางการเมือง โดยบูรณาการกับบริบทของยุคดิจิทัล

3. ภาครัฐควรสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเป็นเครื่องมือในการสื่อสารทางการเมืองอย่างสร้างสรรค์ เพื่อเปิดพื้นที่ให้ประชาชนมีส่วนร่วมและตรวจสอบการทำงานของนักการเมืองท้องถิ่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

1. นักการเมืองท้องถิ่นควรพัฒนาทัศนคติและความตระหนักถึงความสำคัญของระบบการปกครองแบบประชาธิปไตย โดยยึดหลักความซื่อสัตย์ โปร่งใส และการมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นสำคัญ

2. ควรจัดกิจกรรมหรือโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับประชาธิปไตยและการเมืองในยุคดิจิทัลให้แก่ นักการเมืองท้องถิ่นอย่างต่อเนื่อง เพื่อเสริมสร้างความเข้าใจและความศรัทธาในระบบการปกครอง

3. นักการเมืองท้องถิ่นควรใช้สื่อดิจิทัลและสื่อสังคมออนไลน์ในการสื่อสารกับประชาชนอย่างเปิดเผย รับฟังความคิดเห็น และตอบสนองต่อปัญหาของประชาชนอย่างจริงจัง เพื่อเสริมสร้างความเชื่อมั่นต่อระบบการเมืองท้องถิ่น

4. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการตัดสินใจทางการเมืองระดับท้องถิ่น เช่น การรับฟังความคิดเห็นออนไลน์ การประชุมสภาท้องถิ่นแบบเปิดเผย หรือการใช้แพลตฟอร์มดิจิทัลในการเสนอข้อคิดเห็น

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ศึกษาบุพปัจจัยด้านค่านิยมทางสังคมและเครือข่ายทางการเมืองที่ส่งผลต่อการพัฒนาวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของนักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดหนองบัวลำภูในยุคดิจิทัล

2. ศึกษาเปรียบเทียบพลวัตบุพปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของนักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดหนองบัวลำภูในยุคดิจิทัลกับจังหวัดอื่น

3 ศึกษาทัศนคติ ความเชื่อ และประสบการณ์ของนักการเมืองท้องถิ่นที่มีต่อการพัฒนาวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของนักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดหนองบัวลำภูในยุคดิจิทัล

4. ศึกษาบทบาทของเทคโนโลยีดิจิทัลและสื่อสังคมออนไลน์ในฐานะบุพปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของนักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดหนองบัวลำภูในยุคดิจิทัล

Citation : Kienjoom, P., & Meunduang, P. (2026). Dynamics and Antecedent Factors Influencing the Development of

Political Culture in a Democratic System of Local Politicians in Nong Bua Lamphu Province During the Digital Age. *Journal of Local Governance and Innovation*, 10(2), e300434.

<https://doi.org/10.65205/jlgisrru.2026.e300434>

เอกสารอ้างอิง (References)

- ฉันทนา โพธาราม และคณะ. (2568). การบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อการส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมือง
ในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในจังหวัดสมุทรสงคราม. *วารสารสหวิทยาการนวัตกรรม
ปริทรรศน์*, 8(4), 110–123.
- ธรรมรัตน์ โรมแพน. (2567). การส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองของประชาชนในการเลือกตั้งองค์กร
ปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราช
วิทยาลัย.
- ธงชัย สันติวงษ์. (2546). *การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล*. สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธีรภัทร ปราสาท และกฤษฎา มุฮัมหมัด. (2568). บุพปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อการทำงานที่มีประสิทธิภาพ
ในภาวะวิฤตชี้อผ่านความผูกพันต่อองค์กรของพนักงานกลุ่มเจนเนอเรชั่นวายของบริษัท ทิปโก้ฟู้ดส์
จำกัด (มหาชน) [วิทยานิพนธ์ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยรังสิต].
- ธีรยุทธ บุญมี. (2555). *วัฒนธรรมทางการเมืองไทย*. มติชน.
- บวรศักดิ์ อุวรรณโณ. (2554). พลวัตของการเมืองไทย [Dynamics of Thai politics]. *วารสารสถาบัน
วัฒนธรรมและศิลปะ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ*, 12(2), 19–26.
- พระครูปลัดวัชรพงษ์ วชิรปญโญ (ปล้องขัน) และคณะ. (2566). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเสริมสร้างจริยธรรมทาง
การเมืองของนักการเมืองในจังหวัดน่าน. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- หฤษฎ์ เดชกำแหง. (2567). ความนิยมทางการเมืองของประชาชนที่ส่งผลต่อพฤติกรรมนักการเมืองใน
จังหวัดปทุมธานี. *วารสารรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย*, 4(3), 106–129.
- สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง. (2565). รายงานผลการเลือกตั้งท้องถิ่น พ.ศ. 2565. สำนักงาน
คณะกรรมการการเลือกตั้ง.
- อัญชลี อ่อนศรีทอง และพิชญ์ พงษ์สวัสดิ์. (2568). พลวัตและพฤติกรรมทางการเมืองในการเลือกตั้งทั่วไป
ของคนในอำเภอปากพนัง จังหวัดนครศรีธรรมราช พ.ศ. 2544–2566. *วารสารปาริชาติ*, 38(1),
44–59.
- อานันท์ กาญจนพันธุ์. (2559). *ชุมชนอีสานกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคม*. ศูนย์ศึกษาความเปลี่ยนแปลงทาง
สังคม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- อานันท์ ปันยารชุน. (2551). *ประชาธิปไตยที่ยั่งยืน: การบรรยายสาธารณะ ณ กรุงบรัสเซลส์ ชุดการ
บรรยายอมตยา เชน เกี่ยวกับการพัฒนาอย่างยั่งยืน สมาคมเคมบริดจ์ สมาคมออกซ์ฟอร์ด และ
กลุ่มฮาร์วาร์ดแห่งเบลเยียม*. ศูนย์สาธารณประโยชน์และประชาสังคม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหาร
ศาสตร์.
- Almond, G. A. (1990). *A discipline divided: Schools and sects in political science*. Sage
Publications.

Citation : พิชัย เขียนจุม, และ พิชัยรัฐ หมั่นดวง. (2569). พลวัตบุพปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย

ของนักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดหนองบัวลำภูในยุคดิจิทัล. *วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น*, 10(2), e
300434. <https://doi.org/10.65205/jlgisrru.2026.e300434>

- Bugnicourt, J. (1982). *Popular participation in development in Africa*. United Nations Institute for Training and Research.
- Castells, M. (2010). *The rise of the network society* (2nd ed., Vol. 1). Wiley-Blackwell.
- Dahl, R. A. (1989). *Democracy and its critics*. Yale University Press.
- Habermas, J. (1989). *The structural transformation of the public sphere: An inquiry into a category of bourgeois society* (T. Burger & F. Lawrence, Trans.). MIT Press. (Original work published 1962)
- Inglehart, R. (1997). *Modernization and postmodernization: Cultural, economic, and political change in 43 societies*. Princeton University Press.
- Katz, E., Blumler, J. G., & Gurevitch, M. (1974). Utilization of mass communication by the individual. In J. G. Blumler & E. Katz (Eds.), *The uses of mass communications: Current perspectives on gratifications research* (pp. 19–32). Sage Publications.
- Levy, B. L. M., & Akiva, T. (2019). Motivating political engagement: An intersectional analysis of youth's experiences within a collaborative network. *Journal of Applied Developmental Psychology*, 62, 161–173.
- Locke, J. (1988). *Two treatises of government* (P. Laslett, Ed.). Cambridge University Press. (Original work published 1689)
- Pye, L. W. (1966). *Aspects of political development*. Little, Brown and Company.
- Saud, M., Ida, R., & Abbas, A. (2020). Social media and civic engagement among youth in Indonesia. *Journal of Public Affairs*, 20(4), e2036.
- United Nations Development Programme. (1997). *Governance for sustainable human development: A UNDP policy document*.
- Verba, S., & Nie, N. H. (1972). *Participation in America: Political democracy and social equality*. Harper & Row.

Citation : Kienjoom, P., & Meunduang, P. (2026). Dynamics and Antecedent Factors Influencing the Development of

Political Culture in a Democratic System of Local Politicians in Nong Bua Lamphu Province During the Digital Age. *Journal of Local Governance and Innovation*, 10(2), e300434.

<https://doi.org/10.65205/jlgisrru.2026.e300434>

Citation : พิชัย เขียนจุม, และ พิชัยรัฐ หมั่นดวง. (2569). พลวัตบุปผงายที่ส่งผลต่อการพัฒนาวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย

ของนักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดหนองบัวลำภูในยุคดิจิทัล. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น, 10(2), e

300434. <https://doi.org/10.65205/jlgisrru.2026.e300434>